

**ЕКСПЛІЦИТНА ТА ІМПЛІЦИТНА КЕЛЬТСЬКА СИМВОЛІКА
У ТВОРЧОСТІ ВИБРАНИХ ЧЛЕНІВ НЬЮ-ЙОРКСЬКОЇ ГРУПИ
(ВІРИ ВОВК І ПАТРИЦІЇ КИЛИНИ)**

О. О. Смольницька, канд. філософ. наук, ст. наук. співробітник

Науково-дослідний інститут українознавства МОН України,
вул. Ісаакяна, 18, м. Київ, 01135, Україна
E-mail: mytholog7@gmail.com

У статті вперше аналізується кельтська символіка, репрезентована у текстах письменників - членів Нью-Йоркської групи. Для прикладу беруться твори Віри Вовк, яка мешкає у Бразилії, та Патриції Килини (США). Залучаються ірландський, бретонський та ін. матеріал. Виокремлено спільні риси розвитку ірландської, бретонської та іншої культур кельтського походження, наявні і в українській. У випадку Патриції Килини виокремлено синтез українських, кельтських і германо-скандинавських архетипів. Використовуються перекладацькі та перекладознавчі стратегії. Простежується подібність українських і кельтських національних символів та архетипів – наслідок індоєвропейської спадщини. Особлива увага звертається на образ-символ коня, часто описуваний авторами-емігрантами. У дослідженні задіюються українська, англійська, ірландсько-гельська, середньоанглійська мови.

Ключові слова: Нью-Йоркська група, кельти, символіка, Грааль

Вступ. Творчий метод Нью-Йоркської групи (умовного об'єднання українських письменників-емігрантів), яка виникла у 1950-х рр., увібрав у себе здобутки модернізму та інших практик, причому часто інтуїтивно. Зокрема, у плані інтерпретації символів, мотивів, міфологем, архетипів тощо різних культур перспективно розглядати тексти Віри Вовк (автонім Віра-Лідія-Катерина Селянська, народилася м. Борислав, сьогодні Львівська область), яка мешкає у Ріо-де-Жанейро, і Патриції Килини (автонім Патрисія Нелл Воррен, Patrice Nell Warren, народилася в США, українську мову обрала свідомо, рідна – англійська, походження – ірландсько-німецько-норвезьке) – письменниць, які особисто знають одна одну.

Творчість етнічної українки В. Вовк неодноразово досліджувалася в українському, польському, північноамериканському літературознавстві (О. Астаф'єв [1, с. 29–36], О. Бекішева, Б. Бойчук, Ю. Григорчук [6], М. Гримич, І. Жодані [8–9], Л. Залеська Онишкевич, І. Калинець, Т. Карабович [10–11], Н. Козіна, М. Коцюбинська, С. Майданська, В. Мацько, Н. Науменко, С. Ожарівська, Т. Остапчук, Б. Рубчак, Л. Тарнашинська [35, с. 8–14], З. Чирук, В. Шевчук та ін.), поезія Патриції Килини (авторка має ірландську, німецьку, норвезьку кров, першою мовою стала англійська, а лірику свідомо творила українською) розглядалась О. Астаф'євим [1, с. 37], Б. Бойчуком, Б. Рубчаком [20–21] та ін., проте архаїчність і водночас кількочаблеве поєднання різних смислів у цих текстах, а також виразна християнська традиція (особливо у В. Вовк) вимагають докладнішого аналізу. Так, у міфологічному аспекті (у тому числі питання вірувань, забобонів тощо) перспективне дослідження кельтської культури, віддзеркаленої у вибраних творах авторок. Мотивація щодо В. Вовк – обізнаність письменниці з різноманітною кельтською традицією, у випадку Патриції Килини це її частково ірландське походження та реалізація (не завжди свідомо) власної ірландськості, Irishness – питання, яке було заторкнено у попередній публікації [26]. Школа кельтології в Україні розвивається нерівномірно, проте має плідні розробки: це переклади ірландської та шотландської анонімної поезії І. Качуровським (його праця «Генерика і архітектоніка», антологія

«Круг понадземний»), англомовної кельтської поезії та дослідження М. Стріхи; праці перекладачки, поетеси, науковця Олени О'Лір – студії з ірландистики та шотландистики і переклади з давньо- і середньоірландської (також їй належать переклади шотландського баладного фольклору з мови скотс – «Пісні Шотландського Пограниччя (Прикордоння)» В. Скотта – “Minstrelsy of the Scottish Border”, також їй належать численні переклади англомовної ірландської та валлійської поезії) (детальніше на цю тему: [43]), але стверджувати про вже готову систему кельтології в Україні зарано. Проте можна пояснити мотивацію вибору вітчизняними науковцями та перекладачами саме ірландської та шотландської літератур (рідше – валлійської): це історія, яка у багатьох подіях нагадує українську. Проте інші кельтські літератури, як-от бретонська (виняток – мої переклади окремих балад: [39]), менська (менкська) та ін., поки що лишаються осторонь, хоча вони насичені актуальним для України матеріалом.

Методи: компаративний, архетипний, міфоаналіз, символічний, контекстуальний. Важливу роль відіграє релігієзнавство. Для висвітлення мотиву видіння залучається лінгвістичний матеріал давньоірландської мови. Матеріалом слугує вибрана лірика В. Вовк (де наявна експліцитна або імпліцитна кельтська образність), як ілюстративний матеріал – проза цієї авторки, оскільки тексти різних родів і жанрів у даному випадку часто перетинаються; також залучаються, окрім лірики Патриції Килини, тексти кельтських і германських заклинань на окреслену тематику.

Мета – здійснити аналіз кельтської символіки у поезії означених авторок, звернувши увагу на те, що цей аспект може не проявлятися відкрито. Відповідно до мети ставляться **завдання:** 1) дослідити паралелі української та бретонської історії в аспекті права на самовизначення; 2) проаналізувати кельтський контекст у поезії В. Вовк, як ілюстративний матеріал залучивши опис Бретані в «Коляді на Щедрий вечір»; 3) дати компаративний аналіз основних символів у творчості українських поетес (зіставивши з кельтським фольклором); 4) дослідити образи-символи коня і кобили у поезії Патриції Килини.

Результати дослідження та їхнє обґрунтування. У попередніх розвідках ми вже торкалися зв'язку творчих образів В. Вовк з шотландистикою [23], бретонською культурою ([24], [26 – 29], [31]) – паралелями, зумовленими мандрівками письменниці), а також інтуїтивної подібності до середньовічних літератури ірландських ченців (зумовленої спільним джерелом – Біблією, Римо-Католицькою церквою – та увагою до жіночого образу [30]; те ж саме – випадок шотландистики). Як і Леся Українка (поема «Ізольда Білорука»), М. Рильський (вірш «Трістан коня сідлає...»), переклад поетом роману про Трістана та Ізольду Жозефа Бедьє), сучасна письменниця опанувала кельтську літературу і міфологію завдяки французькій рецепції (причому не лише мові, але й безпосереднім подорожам), але коріння кельтських образів у текстах В. Вовк насправді складніше. Спочатку треба з'ясувати, які риси у даному випадку можна вважати кельтськими. Асоціації з кельтською культурою: генеалогія зі стародавніх племен, архаїчні звичаї, потужна символіка, стародавня історія, паралелі з українською культурою, явище народного християнства, причому віддана віра поєднується з гармонійним поєднанням язичницьких мотивів, уявлень тощо, а також цікаве поєднання духовного і матеріального. Зокрема, в останньому аспекті головне – відчутність, стабільність од віднайдених артефактів (різновидів кельтських хрестів, скульптурних фігурок, фабул та ін. предметів).

Про подібність певних подій історії та культури України та Ірландії вже неодноразово наголошувалося (зокрема, це численні розвідки згаданої Олени О'Лір, яка здійснювала й цікаві лінгвістичні спостереження в ірландсько-гельській мові). Також аналізувалося кельтське коріння класичних сюжетів і їхня подібність до українських архетипів [25; 27; 33; 35]. Імпліцитно як кельтський символ у В. Вовк можна виокремити Грааль (досліджений як емігрантський символ у сучасних

хрестоносців: [6; 36, с. 8–14], докладно проаналізований К. Г. Юнгом, Е. Юнг та ін.), причому цей символ письменника сама науково студіювала у докторській праці, присвяченій лицарському роману Вольфрама фон Ешенбаха («Скальди, ваганти, міннезінгери, трубадури – то все по моїй лінії!» [15]). Розвиток української і кельтської літератур періоду романтизму і модернізму певною мірою подібний, якщо порівняти ірландську, валлійську і бретонську традицію: у перших двох випадках рідну культуру у ХІХ – першій половині ХХ ст. примножували та інтерпретували (від збирання фольклору до власних творів) представники дворянства та взагалі інтелігенції, причому білінгви, в яких першою мовою часто була колонізаторська (англійська; найяскравіший приклад – В. Б. Сйтс); у випадку бретонців це були аристократи, які однаково вільно володіли французькою і рідною, бретонською (період романтизму – віконт Теодор Ерсар де ля Вільмарке та ін.). український романтизм розвивався завдяки білінгвам або російськомовним (М. Гоголь, О. Сомов, О. Стороженко та ін.), які часто свідомо обирали українську мову. Проте щодо українсько-кельтських паралелей (як-от Ірландського Відродження) треба зробити певні застереження, бо гельська мова (а точніше, мови гойдельської, корнської та ін. груп) складні, архаїчні й тому не функціонують так поширено, як, скажімо, англійська. Української мови це не стосується, бо вона аж ніяк не така складна для вивчення і, отже, має більші шанси для панування в усіх сферах. Тому, оскільки батьківщина В. Вовк – нинішня Львівська область (м. Борислав), і дитинство авторки минуло на Гуцульщині (Косів, Тюдів, Коломия тощо) та Бойківщині, – то цікаво порівняти певні історичні моменти гуцулів і бретонців.

Історія гуцулів за Австро-Угорської імперії та СРСР уже достатньо досліджена, проте варто наголосити на кількох особливостях: мовна політика винищувала діалект як явище (відповідно, вироблявся комплекс, помітний у намаганнях говорити «літературно»), гуцули не допускалися (точніше, допускалися за великими винятками і застереженнями) у керівничі органи, вищі навчальні заклади тощо. Приклади Д. Павличка, І. Миколайчука та ін. скоріше свідчать про виняток, а не правило. Стереотип щодо гуцула (аналогічно – лужичанина у німецькій культурі, бретонця у французькій традиції, ірландця або валлійця в англійському баченні) був аналогічний «дикуну», «селюку», «малописьменному» чи «неграмотному»; на жаль, таке хибне бачення досі підтримується обивательськими колами. Ті ж самі тенденції простежувались у бретонській історії: політика Французької революції «Одна нація – одна мова», з одного боку, була спрямована на поширення писемності серед найнижчих верств, але з іншого, – бретонців не допускали до французької влади, бретонську мову (як й ірландсько-гельську англійцями), літературу, культуру, а відтак, ідентичність, робили непопулярною і ганебною [18, с. 188–189] – як і мову (інші прояви: висміювання акценту або діалекту, створення облудного стереотипу про їхніх носіїв – у тому числі у мас-медіа). Негативні наслідки такого підходу спостерігаються навіть сьогодні [5, с. 3–4; , с. 8–9; 18, с. 182], як і несприйняття бретонців французькою ментальністю: з одного боку, вони «свої», а з іншого – «іноземці» [18, с. 177]. Спільні риси у політиці обох режимів різних періодів – наступ завойовниками на релігію, терор (у тому числі «республіканські весілля»), а, відтак, опір місцевого населення (Вандея; повстанський рух у Західній Україні; навіть методи ведення опору були подібні). Так само – каталонці, чия мова під гаслом «Єдина Іспанія» була заборонена режимом Франко (навіть на побутовому рівні: «Припиніть гавкати» [13, с. 12]) і називалася «діалектом». Ментально населення Західної України подібне до ірландців (варто згадати ірландську революцію проти Олівера Кромвелля), шотландців, бретонців та інших носіїв архаїчної свідомості (як уже згаданих каталонців) з найкращими рисами такої візії. Одна з найвизначніших рис – міфотворчість, яка реалізується у притаманних закритим громадам (наприклад, вівчарським) усних оповідях під час священнодійства (у педагогіці є схожа традиція на кельтському матеріалі – сторітеллінг [12, с. 16], від story-telling).

Герой В. Вовк багатоплановий, проте можна виокремити у ньому такі провідні риси: профетичність, візіонерство, обраність сакральним. Зокрема, це і потрапляння у сакральні місця: не завжди сам герой свідомо звертається до вищих сил – вони самі обирають його, як і сакральний простір знаходить персонажа. Це поширений сюжет житій святих, а також легенд, бувальщин тощо. Один з таких сакральних локусів (приклад ієротопії [33]) – Бретань, батьківщина колеги В. Вовк, черниці-урсулінки, філолога, матері Євхаристії, яка приїхала до Бразилії та, зокрема, вивчала українську літературу на курсах, ведених письменницею [3, с. 75]. Авторка згадує: «Після її смерті, перебуваючи в Європі, я відвідала в Морле в Бретонії, звідки вона була родом» [3, с. 76]. Для В. Вовк Бретань – безпосередня пам'ять про її подругу, і одна з асоціацій з цим краєм – монастир, з якого вийшла мати Евхаристія. У В. Вовк Бретань не стільки абстрактний край поетів, лицарів, моряків чи друдів (створений таким завдяки куртуазній і романтичній літературі), а реальний сакральний топос. Уявлення про сакрум підсилено і «монастирським травником в атрії сірого будинку з готичними вікнами» [3, с. 77], і подальшими пошуками В. Вовк у мандрівках – «в розшуках за пізньо-готичними «кальвер», камінними групами фігур довкола хреста» [3, с. 77]. Кальвер (calvaire) – це гора Голгофа, Кальварія; у Франції, Німеччині та інших країнах це скульптурне підвищення з хрестом (кам'яний хрест – популярний у Бретані, Гасконі, Іспанії тощо; придорожні дерев'яні розп'яття і скульптури у Західній Україні). Підготований читач при знайомстві з текстом може уявити різні форми хрестів, у тому числі кельтський. Підсумовуючи дискурс, можна сказати, що, за аналізованим твором, Бретань середньовічна, але й сучасна. Асоціація у письменниці з цим локусом – святість. Голгофа у тексті згадана не випадково, бо шлях і В. Вовк, і матері Евхаристії (як іноземець у бразильському просторі), і святих часто мученицький, але увінчаний славою.

Аналізуючи явище міфотворчості, варто звернутися до найбільш архаїчних виявів культури. Зокрема, в Європі до таких належить кельтська. Міфотворчість у ній і видіння (викликане магічним баченням) збігаються. Як приклад наведена саме давньоірландська культура (знана В. Вовк), тому що вона найбільш показова в ілюстративному плані для конкретного твердження За свідченням кельтолога Т. Михайлової: «...констатація бачення об'єкта може бути еквівалентна не тільки констатації його існування, але почасти – і креації даного об'єкта (пор. д.-ірл. *fil* 'дивися', включене в парадигму дієслова існування: «я бачу замок»= «замок існує», а на рівні міфологічному – «я створюю замок»)» [17, с. 56]. Звідси часте ототожнення сну і реальності в первісних культурах (і це хибне уподібнення збережене в дитячому мисленні). Аналогічно – у текстах В. Вовк: бачення, візія творять реальність або ж означають її. Отже, «бачити» та «існувати» у даному разі тотожні поняття. Звідси профетичний план творчості, широко представлений у різних культурах.

В. Вовк погоджується, що задіює у своїй творчості кельтські мотиви (на прикладі образів Трістана та Ізольди, а також згаданого символу Граалю), проте цікаво дослідити можливий взаємозв'язок із кельтикою інших образів в її поезії. Зокрема, таким прикладом постає образ святої Цецилії Римської (В. Вовк дотримується грецької транслітерації – «Кекилія»). Ця свята вважається покровителькою музикантів, а спочатку – церковної музики. Проте до XV ст. у мистецьких сюжетах не згадувалося, що свята Цецилія Римська грала на музичних інструментах [37, с. 611], а в її «Страстях» сказано, що вона співала духовні піснеспіви, коли язичники вели її до вінця та виконували свою музику. За її життя (200–230 рр.) орган-портатив ще не міг з'явитися [37, с. 611], але це атрибут Цецилії (іноді вона зображається і з іншими інструментами – наприклад, клавикордом). Бретонці також ушановують цю святу, під іменем *Aziliz* (вимовляється приблизно як «Азеліс»). Звичайно, св. Цецилія не відвідувала Бретань, що не заважає бретонцям вважати цю мученицю своєю – як і св. Анну, «Нан», – матір Діви Марії. Тому ім'я Анна дуже популярне у Бретані [18, с. 197] (до речі, як і на Гуцульщині: саме Анна, Анничка, а не Ганна). У збірці «Каппа Хреста» В. Вовк є «Баляда про святу Кекилію»: твір

нагадує релігійний піснеспів, причому провідний мотив – щира віра святої, яка стане мученицею: «Послухайте діву, як пише / На струнах небесну відповідь! / Ключем дитячого погляду / Вона розімкне вам душу. – // “Що може бути за відповідь, / Як не смертельне вогнище?”». [4, с. 200–201]. Але – і це частий мотив у В. Вовк життя і смерть нерозривні: «...цівкою кров виноградна / Текла з кивотної чаші» [4, с. 200], тобто тут мається на увазі причастя. Щоб пом'якшити зачерствілі серця, свята виконує неможливо – грає на «безструнному інструменті» [4, с. 201] і здобуває пісню, тим викликаючи у безвірних перед Христовою славою, утіленою в євхаристії.

Окремо розроблені образи Трістана та Ізольди (про кельтське походження цієї історії див.: [27]): наратив поєднує реалії еміграції (Бразилії, хоча вона прямо не названа) і кельтського коріння. Так, у вірші «Ізольда» (збірка «Жіночі маски») спочатку йде «екзотичний» ряд, який нагадує античний і бразильський, а також африканський і навіть азіатський водночас: «ми не почуємо / як на опуклій лютні ночі / лящатимуть золоті цикади / і не побачимо тигра / що реве за ребром моря» [2, с. 88]. Кінцівка несподівана: «у затонулій каравелі – / карафа з кельтським вином» [2, с. 88]. Каравела викликає асоціації з іншим улюбленим героєм В. Вовк – Христофором Колумбом (прозова збірка «Каравеля»), конкістадорами тощо. Карафа з кельтським вином нагадує про напій вічного кохання, який помилково випили Трістан та Ізольда. Вино саме кельтське, тому що означає коріння Трістана (Корнуолл) та Ізольди (Ірландія), а також сам контекст їхньої історії – від Корнуоллу до Бретані.

Одна з ознак поезії обох авторок – синкретизм. Він як стійка риса язичницької свідомості притаманний і кельтам, і гуцулам, і бойкам. У творчості В. Вовк і Патриції Килини природа постає не як тло, а як живий учасник дії (що об'єднує змальовання авторкою пейзажу: гір, степу, лісу – у тому числі джунглів; саду, сертану, океану, водоспаду, річки, тощо), як, власне, у валлійській, ірландській [43] та ін. літературах. Так само – у латиноамериканській традиції, зокрема, бразильській (дотичній творчості В. Вовк).

Аналіз символіки, зокрема, рослинної, показує подібне язичницьке коріння деяких вірувань, причому контаміноване з пізнішим християнським шаром. Такі приклади наявні в Україні, Бретані, Ірландії, Англії та ін., причому спостерігаються і сьогодні, що демонструють польові дослідження.

Зокрема, ще у XXI ст. у селі Дусанів Перемишлянського району Львівської області (Опілля) ввечері Чистого Четверга ходили «слухати, як стогне терновий куш» [7, с. 15]: терен асоціювався з Христовим вінцем [7, с. 15]. Також часта заміна терну в українському (насамперед гуцульському) фольклорі – глід; аналогічно – у кельтів (народні балади); в Ірландії та Йоркширі це дрід. (Докладніше міфологічний зміст цього рослинного символу: [22; 32; 35]. В Англії остання рослина означає смерть; на острові Мен вірили, що відьми, перетворюючись на зайців, бігають у дровових заростях, і тому 1 травня робили багаття з дроку, вересу чи ялини, щоб спалити злих істот [39, с. 126]; терновий (як і глодовий) куш вважався житлом фейрі [16, с. 502], *faíry*, тобто – у християнському сприйнятті – нечистої сили. Причиною можуть бути спільне індоєвропейське несвідоме, а також кельтський вплив на західноукраїнський регіон (особливо Гуцульщину і Бойківщину): про останнє зазначала сама В. Вовк. За її словами (підтвердженими лінгвістами, істориками та ін.), Галичина відома великою кількістю кельтських назв.

У зв'язку з цим можна порівняти зміну міфологеми терену в англосаксів (тобто германців) і кельтів. Так, знаменитий символ християнізації Британії – Гластонберійський терен (*Glastonbury Thorn*, абатство Гластонбері, графство Сомерсет, знищений невідомими вандалами вночі на 10 грудня 2010 р.), за апокрифом, посаджений самим Йосифом Ариматейським, – із самого початку і донедавна був глодом – *hawthorn* [42]. Отже, у народній уяві близькі колючі рослини були взаємозамінні, особливо там, де не було терну, зате ріс глід. (Так само – карпатська традиція).

Терен – перспективний для аналізу християнський символ, спільний для багатьох культур. Так, у творчості В. Вовк він постає неодноразово. Зокрема, як приклад І. Жодані наводить зроблений авторкою витвір образотворчого мистецтва – мандалу «Троянди й терня» з контрастною назвою: «...адже у християнстві троянда виступає символом чистоти й святості, а терновий вінок – алюзією мучеництва. Окрім того, на мандалі зображені червоні троянди, які символізують кров Христа, пролиту ним на хресті» [8, с. 225]. У заголовку і у самому зображенні поєднано і водночас протиставлено два християнські символи, причому перший – троянда – католицький.

У британській традиції роль терну часто виконують дрік і гостролист – дуже популярний в англійській культурі, у тому числі у класичній літературі. Він – неодмінна прикраса англійських осель на Різдво (звідси назва holly-tree, «священне дерево» – з функцією). Цю рослину, як і плющ, вносили додому тільки напередодні Різдва, а виносили напередодні Водохреща (6 січня) чи Стрітєння (2 лютого) [14, с. 221]. Проте символіка гостролиста – терновий вінець, а яскраво-червоні ягоди цієї рослини означають пролиту Ісусову кров [14, с. 221]. Отже, як Христос воскрес, так і гостролист нагадує про те, що життя перемагає смерть, але слід пам'ятати про муки Спасителя. Так само – вищенаведена традиція у Львівській області слухати терновий куш.

Інший аспект, цікавий у кельтському річищі, – тваринна символіка. Так, у Патриції Килини помітне часте звертання до образів коня та кобили, що виокремлює Б. Рубчак: це «чорний білий кінь» та «Моя чорна кобила» [20, с. 13–14]. Кольорова символіка означає дуалізм; чорна кобила – вороної масті – це і ніч, тобто несвідоме. Ще один приклад – вірш «Спадщина»: від прабаби героїня успадкувала брошку із зображенням «трьох білих коней / під білим деревом» [20, с. 27]. Білий колір – чистота, але й колір смерті; біле на білому (як українська вишивка, або античні барельєфи) – не абсурд, а медитація. Аналізуючи творчість цієї поетеси юнгіанським методом, її колега Б. Рубчак зазначав: «Розпач відчуження поколінь триває. Бо ж не існує чергування родів, поколінь – не існує спадщини» [20, с. 27]. Лірична героїня прагне цілісності, Самості (за К. Г. Юнгом), її творчий монолог – спроби подолати цю розірваність і набути власну ідентичність (точніше, віднайти її у собі). Звідси образ утраченої кобили, причому вірш «Моя чорна кобила» (збірка «Легенди і сни», 1964) стилізований під народну пісню – можливо, циганську: «Моя кобила побігла до верби, / моя кобила побігла в сарай, / Гей, моя ворона кобило! // Моя кобила померла під вербою, / моя кобила померла в сараї. / Гей, моя ворона кобило!» [19, с. 127]. Інший вірш цієї ж збірки – «Коні прийшли до водопою», де помітний чорно-білий дуалізм («Біліли зорі, мов кульбаби, / і місяць ріс, мов молочай» [19, с. 128]), атмосфера ночі, опис коней («Біліли очі, чорніли ніздрі» [19, с. 128]). Вірш «Чорний і білий кінь» описує амбівалентність архетипу, бо з несвідомого вириває один кінь – але різний: «білий, він приносить сніг моєї душі, / чорний, він тече водою під льодом моєї душі, / тіннявий, він смеркає в лісі моєї душі» [19, с. 129].

З одного боку, кінь – це індоєвропейський (у тому числі український) тотем, божество. З іншого, простежується кельтське та германське сприйняття (враховуючи генеалогію поетеси). У кельтів культ коня був широко презентований: галльська богиня Епона; кінь як священна тварина в ірландців, валлійців та ін., демонологічні перевертні з кінськими вухами, тощо. Кінь і кобила – повернення до власного коріння, динамічний образ, який бачиться у сновидіннях. Водночас це виразнений невроз, з яким авторка бореться під час творчості – і звільняється від тривоги, побачивши її причину та асимілювавши (знаками на письмі, надавши «страху» – цитований вірш: «Страх в м'яких гривах; / страх в сизих копитах; / втеча...» [19, с. 128] або ностальгії форми). Наведені вірші Патриції Килини нагадують пісні та замовляння, причому викликають асоціації з германським фольклором. Зокрема, нагадують одне із північно-англійських замовлянь, створених середньоанглійською мовою (текст – близько XIV ст.):

Оригінал заклинання	Мій переклад (2012 р.)	Заклинання з трагедії В. Шекспіра «Король Лір», «King Lear» (в устах Едгара, який удає божевільного) – акт III, сцена IV
<p>Tha mon o 'micht, he rade o 'nicht. Wi 'neider swerd ne ferd ne licht. He socht tha Mare, he fond tha mare, He fond tha Mare wi 'her ain hare, Ond gared her swar by Midder-micht She wolde nae mair rid o 'nicht Whar aince he rade, thot mon o 'micht.</p>	<p>У місячну він рушив ніч, Не мав меча, жалю і свіч. Шукав мару [кобилу – полісемія. – О. С.] – і відшукав, Її ж волоссям він зв'язав. Опівночі присягу взяв, Щоб дух поночі не блукав, Де він у повні проїжджав.</p>	<p>Swithold footed thrice the 'old; He met the nightmare and her nine-fold; Bid her alight And her troth plight, And aroint thee, witch, aroint thee! [41, p. 1149]</p>

У заклинанні мається на увазі Один, пізніше ототожнений з християнським святим Світольдом (Swithold). Мара (night-mare, night-hag) – уособлення нічного кошмару в англійському, кельтському, скандинавському та германському фольклорі [40, р. 443]. Нічна задуха та страшні сни уявлялись в образі демонів (сукубів та інкубів), ельфів [40, р. 443], а також пекельної кобили, яка дихала полум'ям і топтала сплячого. Мара могла уявлятися і в образі звичайної жінки. Схожий жіночий персонаж є у слов'ян (мара, мора, змора та ін.). Вальтер Скотт та ін. наводили історичні приклади відьомських процесів, пов'язаних із пристрітом, насланням мари. У германському фольклорі (бувальщинах) також часто згадується мара. Вигнання злого духа мало аналогію боротьби зі злим конем – не дарма в заклинаннях Один заганяє кобилу. У слов'янських казках і бувальщинах (у тому числі українських) часто описується, як герой заганяє відьму, котра являється йому чи в людській подобі, чи в образі коня. У кельтській міфології часто наявні створіння у подобі коней (причому амбівалентні, як шотландський річковий коник, келпі, *kełpie* – він може служити людям і перетворюватися на людину, але якщо йому не догодити, скидає у воду та пожирає [16, с. 539–540]). Отже, у поетеси кінь – це страх, невроз, ностальгія, утеча, еміграція, але й зв'язок із несвідомим, оновлення, динаміка, пам'ять.

Висновки. Таким чином, кельтський контекст у творах В. Вовк і Патриції Килини презентований часто імпліцитно, але зіставлення мотивів, символів та ін. культур під час ознайомлення реципієнта з текстом викликає багаті асоціації. Зокрема, перспективним виявився асоціативний ряд про Христові Страсті (терен – глід – дрік). Несподівані паралелі з герmano-скандинавською традицією (образ *nightmare*, «нічної кобили», відомий і кельтам) означають спільність індоєвропейського несвідомого, а також перетікання двох культур, зумовлені історією. Спільність історичних моментів, у тому числі націєтворчої боротьби за обстоювання власної ідентичності та культури, у гуцулів, ірландців, валлійців, бретонців та ін. виявляють плідність компаративного методу. Описи В. Вовк окремих сакральних місць, зокрема Бретані, якраз конкретні та вражають свіжістю підходу. У Патриції Килини несвідома ірландськість зумовлена її частково ірландським походженням.

Перспективними виявилися такі методи: компаративний, символічний, міфологічний. Несподівано допоміжним став тезаурусний аналіз (корені ірландсько-гельських слів для ілюстрацій видіння як творення). Ліричні герої у В. Вовк і

Патриції Килини має потужне несвідоме, він архаїчний і сучасний водночас, перебуває у статусі візонера (як і персонажі кельтської літератури), його зв'язок з божественним прямий, що помітно під час опису авторкою сакральних локусів. Окремо саме кельтський контекст у письменниці не вичленований: на українське тло часто «накладаються» водночас і власне кельтські, і романські паттерни. Таке переплетення зумовлене куртуазною традицією. Глибші студії бретоністики, ірландістики тощо дозволяють підготуватися до сприйняття елітарних текстів В. Вовк і Патриції Килини, і, таким чином, робота має перспективу продовження, особливо у міфологічному аспекті. Планується порівняти образ-символ коня у творах названих письменниць, зіставивши з оригіналом валлійської народної пісні «Два коні» («Y Ddau Farch») та застосувавши її власний поетичний переклад українською мовою.

**EXPLICIT AND IMPLICIT CELTIC SYMBOLICS IN THE WORKS
OF THE SELECTED MEMBERS OF THE NEW YORK GROUP
(VIRA VOVK AND PATRICIA KYLYNA)**

*O. O. Smolnytska, PhD in Philosophy, Senior Researcher
Kyiv Research Institute of Ukrainian Studies,
18, Isaakian St., Kyiv, 01135, Ukraine
E-mail: mytholog7@gmail.com*

The article, at first, analyses the Celtic symbolics represented in the texts of the members of the New York Group of Poets - the works by Vira Vovk (Rio de Janeiro) and Patricia Kylyna (USA) that are used as an example. The Irish, Breton and other materials are involved. The common features of the Breton, Irish and other Celtic cultures and the Ukrainian one are traced. In the case of Patricia Kylyna the synthesis of the Ukrainian, Celtic and Germanic-Scandinavian archetypes is selected. The translator and translation studies strategies are used. The similarity of the Ukrainian and Celtic national symbols and archetypes motivated by the Indo-European heritage is analyzed. An image-symbol of a horse (mare), that is often described by authors-emigrants, is emphasized. The research uses the Ukrainian, English, Irish-Gaelic, and Middle English languages.

Key words: *the New York Group of Poets, Celts, symbolics, the Holy Grail.*

**ЭКСПЛИЦИТНАЯ И ИМПЛИЦИТНАЯ КЕЛЬТСКИЕ СИМВОЛИКИ
В ТВОРЧЕСТВЕ ИЗБРАННЫХ ЧЛЕНОВ НЬЮ-ЙОРКСКОЙ ГРУППЫ
(ВЕРЫ ВОВК И ПАТРИЦИИ КЫЛЫНЫ)**

*О. А. Смольницкая, канд. филос. наук, ст. науч. сотрудник
Научно-исследовательский институт украиноведения МОН Украины,
ул. Исаакяна, 18, г. Киев, 01135, Украина
E-mail: mytholog7@gmail.com*

В статье впервые анализируется кельтская символика, репрезентованная в текстах писателей – членов Нью-Йоркской группы. Для примера берутся произведения Веры Вовк, живущей в Рио-де-Жанейро, и Патриции Кылыны (США). Используются ирландский, бретонский и др. материалы. Выделены общие черты развития бретонской, ирландской и других культур кельтского происхождения, общие с украинскими. В случае Патриции Кылыны выделяется синтез украинских, кельтских и германско-скандинавских архетипов. Используются переводческие и переводоведческие стратегии. Прослеживается подобие украинских и кельтских национальных символов и архетипов, обусловленное индоевропейским наследием. Особое внимание уделяется образу-символу коня (лошади), который часто описывается авторами-эмигрантами. В исследовании используются украинский, английский, ирландско-гэльский и среднеанглийский языки.

Ключові слова: *Нью-Йоркська група, кельти, символика, Грааль.*

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Астаф'єв О. Міражний простір модернізму / О. Астаф'єв // Поети «Нью-Йоркської групи». Антологія / упоряд. текстів О. Г. Астаф'єв, А. О. Дністровий; передм. О. Г. Астаф'єв. – Харків : Веста : Вид-во «Ранок», 2009. – С. 3, 31–39.
2. Wovk Wira. Kobiесе maski [Вовк Віра. Жіночі маски]: пер. з укр. мови / В. Вовк; пер. Тадей Карабович. – Люблин, 2014. – 148 с.
3. Вовк В. Коляда на Щедрий вечір / В. Вовк. – Львів : БаК, 2007. – 120 с.
4. Вовк В. Поезії / В. Вовк. – К. : Родовід, 2000. – 422 с.

5. Волшебная книжечка. Кельтское наследие, бретонские легенды / пер. с бретонск., коммент. и сост. А. Р. Мурадова. – М. : Форум, 2011. – 272 с.
6. Григорчук Ю. М. Проза Віри Вовк: виміри сакрального / Ю. М. Григорчук. – Брустурів : Дискурсус, 2016. – 364 с.: іл.
7. Гуцул О. А. Великодній фольклор села Дусанів Перемишлянського району Львівської області / О. А. Гуцул (учениця 10 класу Львівської української гуманітарної гімназії імені Олени Степанів). – Львів, 2017. – На правах рукопису. – 30 с.
8. Жодані І. М. Емма Андіївська і Віра Вовк: тексти в контексті інтерсеміотики : монографія / І. М. Жодані. – К. : ВДК «Університет «Україна», 2007. – 116 с.
9. Жодані І. Переклад з мови орнаменту на мову літератури у збірці Віри Вовк «Мандала» і «Казці про вершника» / І. Жодані // Вісник Львівського університету. Серія філологічна. – 2008. – Вип. 44. – Ч. 2. – С. 225.
10. Карабович Т. Великі міфічні надії та очікування Нью-Йоркської групи виражені у змісті журналу «Світо-вид» (1990 – 1999) / Т. Карабович // Філологічний дискурс. – 2016. – Вип. 4. – С. 38 – 49.
11. Карабович Т. Повернення Нью-Йоркської групи до літературного дискурсу України в антології Марії Ревакович «Півстоліття напівтіші» (2005) / Т. Карабович // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Філологічні науки. – 2016. – № 1. – С. 114 – 119.
12. О'Шей Н. А. Кельтские легенды в восприятии детей младшего школьного возраста – опыт традиционного нарратива / Н. А. О'Шей, Н. А. Лапкина // [РГНФ, проект № 14-41-93020]. – 204 с.
13. Києня М. Предисловие / М. Києня // Рассказы писателей Каталонии. – М. : Радуга, 1987. – С. 12.
14. Коути Е. Суеверия викторианской Англии / Е. Коути, Н. Харса. – М. : Центрполиграф, 2011. – 480 с.
15. Лист Віри Вовк до Ольги Смольницької від 16 червня 2015 р. (З особистого архіву Ольги Смольницької).
16. Королев К. Мифология Британских островов : энциклопедия / К. Королев. – М. : ЭКСМО; Санкт-Петербург : Terra Fantastica, 2007. – 638 с.
17. Михайлова Т. А. Хозяйка судьбы: Образ женщины в традиционной ирландской культуре / Т. А. Михайлова. – М. : Языки славянской культуры, 2004. – 192 с. – (Язык. Семиотика. Культура. Малая сер.).
18. Мурадова А. Кельты в анфас и в профиль / А. Мурадова. – М. : Ломоносовъ, 2010. – 256 с. (История. География. Этнография).
19. Поети «Нью-Йоркської групи». Антологія / упоряд. текстів О. Г. Астаф'єв, А. О. Дністровий; передм. О. Г. Астаф'єв. – Харків : Веста : Вид-во «Ранок», 2009. – 256 с. – (Українська муза).
20. Рубчак Б. Міти чужинки / Б. Рубчак // Сучасність. – 1968. – № 1(січень). – С. 10–29.
21. Рубчак Б. Міти чужинки / Б. Рубчак // Сучасність. – 1968. – № 2 (лютий). – С. 33–60.
22. Смольницька О. О. Відтворення полісемантичної символіки і проблема еквілінеарності в українських перекладах староанглійської поезії (на прикладі вірша Генрі Говарда, графа Саррі (1517–1547) “Prisoned in Windsor, he recounteth his pleasure there passed”) / Смольницька О. О. // Стратегії розвитку та пріоритетні завдання філологічних наук : Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 23-24 грудня 2016 р. – Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2016. – С. 113–117.
23. Смольницька О. Жінки-святі у поезії Віри Вовк: киеворуський і західноєвропейський контексти з кельтськими паралелями / О. Смольницька // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. – Вип. 1(37). – 2017. – С. 83–90.
24. Смольницька О. О. Інтермедіальність лірики Віри Вовк: діонісійство, орфізм, екфрасис у кінематографічному аспекті / О. О. Смольницька // Література в контексті культури : збірник наукових праць : [ред. В. А. Гусєв та ін.]. – К. : Вид. дім Дмитра Бураго, 2017. – Вип. 27(2). – С. 160–168.
25. Смольницька О. Компаративний аналіз балади Роберта Бернса «The Lass That Made The Bed To Me» (1795) з джерелами кельтського фольклору і вибраними баладами Джона Кітса та Редьярда Кіплінга / О. Смольницька // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Філологічні науки (літературознавство). – 2017. – № 1(19). – С. 202–207.
26. Смольницька О. О. Компаративний аналіз «мерехтливої міфології» у вибраній поезії Віри Вовк і Патриції Килини / О. О. Смольницька // Кременецькі компаративні студії. – 2016. – Вип. VI. – Т. 1. – С. 254–269.
27. Смольницька О. Компаративний аналіз поеми Лесі Українки «Ізольда Білорука» і шотландського циклу легенд про фейнів «Смерть Дірмеда» / О. Смольницька // Леся Українка і сучасність : зб. наук. пр. : [упоряд. Н. Стащенко]. – Луцьк : РВВ Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2010. – Т. 6. – С. 120–126.
28. Смольницька О. Міф про вічне повернення у поезії Віри Вовк / О. Смольницька // Міфологія і фольклор. – 2016. – № 3-4. – С. 78–89.
29. Смольницька О. Міфологеми жінки-змій і водяного божества у творчості Віри Вовк / О. Смольницька // Українське літературознавство. – 2016. – Вип. 81. – С. 105–112.
30. Смольницька О. О. Образ Єви та проблема святості/гріховності в однойменному вірші української письменниці в Ріо-де-Жанейро Віри Вовк (збірка «Жіночі маски»): зіставлення із середньовічною традицією / О. О. Смольницька // International research and practice conference “Contemporary issues in philological sciences: Experience of scholars and educationalists of Poland and Ukraine” (Lublin, Republic

- of Poland, April 28 – 29, 2017). – Lublin, Republic of Poland : Lublin Science and Technology Park S. A. , 2017. – С. 165–168.
31. Смольницька О. О. Поезія і релігія: інтермедіальність творчості Віри Вовк / О. О. Смольницька // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. – 2016. – Вип. X. – С. 229–238.
 32. Смольницька О. О. Проблема відтворення архетипних реалій вибраних англійських і шотландських балад у сучасному українському перекладознавстві (на прикладі автоперекладів) / О. О. Смольницька // Актуальні проблеми філології та перекладознавства : зб. наук. праць : [ред. Ю. П. Бойко, О. В. Ємець, Л. І. Белехова та ін.]. – Хмельницький : ХНУ, 2016. – Вип. 11. – С. 107–113.
 33. Смольницька О. Прототиби шекспірівської Dark Lady у фольклорі: компаративний аналіз / О. Смольницька // Актуальні питання іноземної філології. – Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. – № 5. – С. 144–151.
 34. Смольницька О. Релігійна символіка в поезії Віри Вовк (Ріо-де-Жанейро): проблема ієротопії / О. Смольницька // Теоретична і дидактична філологія : зб. наук. праць. – Серія «Філологія». – Вип. 23. – Переяслав-Хмельницький : «ФОП Домбровська Я. М.», 2016. – С. 138–148.
 35. Смольницька О. О. Фемінінний образ-символ Ірландії у вибраній англомовній ірландській поезії: проблема українського перекладу / О. О. Смольницька // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна». – 2017. – Вип. 64 (Ч. 2). – С. 122–126.
 36. Тарнашинська Л. Чаша Граала Віри Вовк / Л. Тарнашинська // Григорчук Ю. М. Проза Віри Вовк: виміри сакрального / Ю. М. Григорчук. – Брустурів : Дискурс, 2016. – С. 8–14.
 37. Холл Дж. Словарь сюжетов и символов в искусстве / Джеймс Холл; пер. с англ. А. Е. Майкапар. – М. : КРОН-ПРЕСС, 1996. – 656 с.
 38. Энциклопедия суеверий. – М. : Миф, Локид, 1995. – 560 с.; илл.
 39. Smolnytska O. O. The Reflection of Scandinavian and Celtic National Archetypes in the Context of the Ukrainian Studies (by translations of the Skaldic Poetry and the Breton Ballads) / O. O. Smolnytska // Наукові записки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. – Літературознавство. – 2017. – Вип. 1(85). – Р. 132–145.
 40. Grimm Jacob. Teutonic mythology / Jacob Grimm / Translated from the fourth edition with notes and appendix by James Steven Stallybrass. – Vol. II. – London : George Bell and Sons, York Street, Covent Garden, 1882. – 467 pp.
 41. The Complete Works of William Shakespeare. – London : Harper Collins Publishers, 2006. – 1436 pp.
 42. The Glastonbury Thorn, Glastonbury, Somerset // Folkrealm Studies. – Available at : <http://folkrealmstudies.weebly.com/the-glastonbury-thorn.html>. – Accessed : 11.07.2017.
 43. Whelton M. Nature as listener and consoler in post-classical Irish poetry / M. Whelton // Studia Hibernica. – No. 37 (2011). – P. 121-132.

REFERENCES

1. Astafyev, O. (2009) Mirazhnyi prosyir modernizma [The Miraculous Space of Modernism]. *Poets of the New York Group. Anthology* (Pp. 3, 31–39). Kharkiv, Ukraine: Vesta: Vydavnytstvo “Ranok”.
2. Wira Vovk. (2014). *Kobiece maski* [V. Vovk. Feminine masques] (Tadei Karabovych, Trans.). Lublin, Poland.
3. Vovk, V. (2007). *Koliada na Shchedryi vechir* [Christmas Carol on the Eve]. L'viv, Ukraine : BaK.
4. Vovk, V. (2000). *Poezii* [Poems]. K. : Rodovid.
5. Muradova A. R. (Comp.) (2011). *Volshebnaya knizhechka. Kel'tskoie nasledie, bretonskiiie legendy* [The magic book. Celtic heritage, Breton legends] (A. R. Muradova, Trans.). Moscow, Russia: Forum..
6. Hryhorchuk, Yu. M. (2016). *Proza Viry Vovk: vymiry sakralnoho* [The prose by Vira Vovk: Measurements of the sacral aspect]. Brusturiv, Ukraine: Discursus.
7. Hutsul, O. A. (2017) *The Eastern folklore of the village Dusaniv of Peremyshl district of L'viv oblast*. L'viv. (manuscript).
8. Zhodani I. M. (2007). *Emma Andriievska i Vira Vivk: teksty v kontekste intersemiotyky* [Emma Andievs'kaya and Vira Vovk: the texts in the context of intersemiotics]. Kyiv: VDK Universitet “Ukraina”.
9. Zhodani, I. (2008). Pereklad z movy ornament na movu literatury u zbirtsi Viry Vovk “Mandalia” i “Kaztsi pro vershnyka” [Translation from the language of ornament into the language of literature in the books by Vira Vovk “Mandala” and “Tale About the Horseman”]. *L'viv University Bulletin. Philology*, 44 (part 2), 225.
10. Karabovych, T. (2016). Velyki mifichni nadii ta ochikuvannia New-Yorkskoi hrupy vyrazheni u zmisti zhurnalu «Svito-vyd» (1990–1999) [The New York Group Great Mythical Hopes and Expectations Conveyed in the Contests of Magazine «Svito-Vyd» (1990 – 1999)]. *Philological Discourse*, 4, 38–49.
11. Karabovych, T. (2016). Povernennia New-Yorkskoi hrupy do literaturnoho diskursu Ukrainy v antolohii Marii Revakovish “Pivstolittia napivtyshi” (2005) [Return of the New York Group to the fold of Ukrainian literature: an anthology Half Century Half Silenced (2005) by Maria Revakovych (2005)]. *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho natsionalnoho universitetu imeni V. O. Sukhomlyns'koho. Seriya: Filolohichni nauky*, 1, 114–119.
12. O'Shea, N. A. & Lapkina, N. A. (n.d.) Keltskiye legendy v vospriyatii detei mladshogo shkolnogo vozrasta – opyt traditsionnogo narativa [The Celtic legends in the perception of children of elementary school age: the experience of traditional narrative]. *RHSF, project № 14-41-93020*.

13. Kiyenia, M. (1987). Predisloviye [Preface] *The stories of the writers of Catalonia*. Moscow, SU: Raduga.
14. Kouti, C. & Kharsa, N. (2011). *Suieveriya Viktorianskoi anglii* [The supertition of the Victorian England]. Moscow, Russia : Centrpoligraph.
15. *The letter from Vira Vovk to Olga Smolnytska*. June 16, 2015 (O. Smolnytska's personal archive).
16. Koroliiov, K. (Ed.). (2007). *Mifologiya Britanskikh ostrovov: entsiklopediya* [The Mythology of the British Isles: encyclopedia]. Moscow, Russia: EKSMO; Saint Petersburg, Russia: Terra Fantastica.
17. Mikhailova, T. A. (2004). *Khoziaika sud'by: Obraz zhenshiny v traditsionnoi irlandskoi kulture* [Mistress of fate: The image of a woman in traditional Irish culture]. Moscow, Russia: Yazyki slavianskoi kul'tury.
18. Muradova, A. (2010). *Kel'ty v anfas i profil'* [The Celts: full face and profile]. Moscow, Russia: Lomonosov.
19. Astafyev, O. H. & Dnistrovyy, A. O. (Eds.). (2009). *Poety "New-Yorkskoi grupy"*. *Antalogiya* [Poets of "The New York Group". Anthology]. Kharkiv, Ukraine: Vesta: Vydavnytstvo "Ranok".
20. Rubchak, B. (1968a). Mity chuzhinky [Myths of a stranger] *Suchasnist'*, 1(January), 10–29.
21. Rubchak, B. (1968b). Mity chuzhinky [Myths of a stranger] *Suchasnist'*, 2(February). 33–60.
22. Smolnytska, O. O. (2016). Vidtvorennia polisemantychnoi symboliky I problema ekvilinearnosti v ukrainskikh perekkladakh staroangliiskoi poezii (na prykladi virsha Henri Hovarda, hrafa Sarri (1517–1547) "Prisoned in Windsor, he recounteth his pleasure there passed") [The reproduction of polysemantic symbols and the problem of equilibrium in the Ukrainian translations of the Old English poetry (the poem by Henry Howard, Earl of Surrey (1517 – 1547) "Prisoned in Windsor, he recounteth his pleasure there passed")]. *Proceedings of the All-Ukrainian Theoretical and Practical Conference "Development strategies and priority tasks of philological sciences"*, (Pp. 113–117). Zaporizhzhia, Ukraine: Classic Private University.
23. Smolnytska, O. (2017). Zhinki-sviati u pezii Viry Vovk: kievorus'kyi I zahidnoevropeiskii konteksty z keltskymy paralelliamy [The saint women in the poetry by Vira Vovk: Kyiv-Rus' and Western European contexts with Celtic parallels]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod University*, 1(37), 83–90.
24. Smolnytska, O. O. (2017). Intermedialnist liryky Viry Vovk: dionisiistvo, orfism, ekfrasis u kinematografichnomu aspekti [Intermediality in the lyrics of Vira Vovk: the Dionysian, Orphicisim, ekphrasis in the cinema aspect]. *Literatura v konteksti kul'tury*, 27(2), 160–168). Kyiv, Ukraine: Dmytro Burago.
25. Smolnytska, O. (2017). Komparatyvnyi analiz Balady Roberta Bernsa «The Lass That Made the Bed to Me» (1795) z dzherelami keltskoho folkloru I vybranyimi baladami Roberta Kitsa I Red'iarda Kiplinga [The Comparative analysis of the ballad by Robert Burns «The Lass That Made the Bed to Me» (1795) with the sources of the Celtic folklore and the selected ballads by John Keats and Rudyard Kipling]. *Scientific Bulletin of Mykolayiv National University named after V. O. Sukhomlynsky. Philological Sciences (Literature Studies)*, 1(19), 202–207.
26. Smolnytska, O. O. (2016). Komparatyvnyi analiz "merekhlyvoi mifolohii" u vybranii poezii Viry Vovk I Patricii Kylyna [The Comparative analysis of "blinking mythology" in selected poetry by Vira Vovk and Patricia Kylyna]. *Kremenets komparatyvni studii*, VI(1), 254–269.
27. Smolnytska, O. (2010). Komparatyvnyi analiz poemy Lesi Ukrainky "Izolda Biloruka" i shotlandskoho tsykladu lehend pro feiniv "Smert' Dirmeda". [The Comparative Analysis of Lesya Ukrainka's Poem "Iseult-Aux-Blanches Mains" and the Scotch Cycle of Legends about Fians (the Legend "Diarmait Death")]. In N. Stashenko (Comp.) *Lesya Ukrainka i suchasnist'* (Vol. 6, pp. 120–126). Luts'k, Ukraine: RVV of Lesya Ukrainka Volyn' National University.
28. Smolnytska, O. (2016). Mif pro vichne povnennia u poezii Viry Vovk [The myth of the eternal return in the poetry of Vira Vovk]. *Mifolohiia i folklor*, 3-4, 78–89.
29. Smolnytska, O. (2016). Mifolohemy zhinky-zmii i vodianoho bozhestva u tvorchosti Viry Vovk [Mythologems of a serpent-woman and water goddess in the works by Vira Vovk]. *Ukrainske literatureoznavstvo*, 81, 105–112.
30. Smolnytska, O. O. (28–29 April, 2017). Obraz Evy ta problema sviatosti/hrihovnosti v odnoimennomu virshi ukrainskoi pismennytsi v Rio de zhaneiro Viry Vovk (zbirka "Zhinochi masky"): zistavlennia iz seredniovichnoiu traditsieiu [The image of Eve and the problem of holiness/sinfulness in the cognominal poem by the Ukrainian writer in Rio de Janeiro Vira Vovk (the collection "Feminine Masques"): comparison with the medieval tradition]. *Proceedings of the International Theoretical and Practical Conference "Contemporary issues in philological sciences: Experience of scholars and educationalists of Poland and Ukraine"* (Pp. 165–168). Lublin, Republic of Poland: Lublin Science and Technology Park S. A.
31. Smolnytska, O. O. (2016). Poeziia i relihiia: intermedialnist' tvorchosti Viry Vovk [Poetry and religion: intermediality in the works by Vira Vovk]. *Naukovi zapysky Berdianskoho derzhavnoho pedahohichnoho universitetu*, X, 229–238.
32. Smolnytska, O. O. (2016). Problema vidtvorennia arkhetyvnykh realii vybranykh anhlis'kykh i shotlandskyyh balad u suchasnomu ukrains'komu perekladoznavstvi (na prykladi avtoperekkladiv) [The problem of reflecting of archetypal realias in the selected English and Scottish ballads in the modern Ukrainian translation studies (on the basis of self-translations)]. In Yu. P. Boyko, O. V. Yemets', L. I. Byelyekhova et al, (Eds.). *Actualni problemy filolohii i perekladoznavstva* (Is. 11, pp. 107–113). Khmelnyts'ky, Ukraine : KHNU.
33. Smolnytska, O. (2016). Prototypy shekspirivskoi Dark Lady u folklori: komparatyvnyi analiz [The prototypes of Dark Lady of Shakespeare in the folklore: comparative analysis] *Actual questions of the foreign philology: scientific magazine* (Lesya Ukrainka Eastern European National University), 5, 144–151.
34. Smolnytska, O. (2016). Relihiina symbolika v poezii Viry Vovk Rio-de-Zhaneiro): problema ierotopii [The religious symbolics in the poetry by Vira Vovk (Rio-de-Janeiro): the problem of hierotopy]. *Theoretical and*

- didactic philology: a collection of scientific works. Series "Philology"* (Is. 23, pp.138–148). Pereyaslav-Khmelnytsky, Ukraine: FOP Dombrovs'ka Ya. M.
35. Smolnytska, O. O. (2017). Femininnyi obraz-symvol Irlandii u vybranii angломovnoi irlandskii poezii: problema ukrainskoho perekladu [Feminine image-symbol of Ireland in the selected Irish poetry written in the English language: the problem of the Ukrainian translation]. *Scientific notes of the National University of Ostroh Academy. Series "Philological"*, 64 (Part 2), 122–126.
 36. Tarnashyns'ka, L. (2016). *Chasha Graalia Viry Vovk* [The basin of the Holy Grail by Vira Vovk]. In Yu. M. Hryhorchuk Proza Viry Vovk: Vymiry sakralnoho (pp. 8-14). Brusturiv, Ukraine : Discoursus.
 37. Hall, J. (1996). *Slovar siuzhetov i simvolov v iskusstve* [Dictionary of subjects and symbols in art] (A. Ye. Maykapar, Trans.). M. : CRON-PRESS, 656 p.
 38. *Entsiklopediia su'everii* [The Encyclopedia of superstitions]. (1995). Moscow, Russia: Myth, LOKID.
 39. Smolnytska, O. O. (2017). The Reflection of Scandinavian and Celtic National Archetypes in the Context of the Ukrainian Studies (By the Translations of Skaldic Poetry And The Breton Ballads) / O. O. Smolnytska // *Nukovi zapyski Kharkivs'koho natsionalnoho pedahohichnoho universitetu imeni H. S. Skovorody. Literaturoznavstvo*, 1(85), 132–145.
 40. Grimm, Jacob. (1882). *Teutonic mythology* (Translated from the fourth edition with notes and appendix by James Steven Stallybrass) (Vol. II). – London : George Bell and Sons, York Street, Covent Garden.
 41. *The Complete Works of William Shakespeare* (2006). London: Harper Collins Publishers.
 42. The Glastonbury Thorn, Glastonbury, Somerset. *Folkrealm Studies*. Retrieved July 11, 2017 from <http://folkrealmstudies.weebly.com/the-glastonbury-thorn.html>
 43. Whelton, M. (2011). Nature as listener and consoler in post-classical Irish poetry. *Studia Hibernica*, 37, 121-132.

Надійшла до редакції 7 вересня 2017 р.